

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА
ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
БЕОГРАД

Београд
www.beograd.rs

ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ

ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ

(ШТА СВАКИ РОДИТЕЉ, ВАСПИТАЧ,
СТАРАТЕЉ ТРЕБА ДА ЗНА)

ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ОЗБИЉАН ЗДРАВСТВЕНИ ПРОБЛЕМ КОЈИ ЧЕСТО НАСТАЈЕ ИЗ НЕЗНАЊА ИЛИ ПОГРЕШНИХ УВЕРЕЊА.

МНОГЕ НЕБЕЗБЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ СЕ МОГУ СПРЕЧИТИ УКОЛИКО ЗНАМО ПРАВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И РАЗБИЈЕМО УСТАЉЕНЕ МИТОВЕ. ОВА БРОШУРА ВАМ ДОНОСИ НАЈЧЕШЋЕ ИСТИНЕ И ЗАБЛУДЕ ВЕЗАНЕ ЗА ТРОВАЊА КОД ДЕЦЕ – КАКО БИСТЕ НА ВРЕМЕ ПРЕПОЗНАЛИ ОПАСНОСТ И ПРАВИЛНО РЕАГОВАЛИ.

ЗАБЛУДА 1

„Мало не може да нашкоди“

ЗАБЛУДА: „Дете је прогутало само мало – то није опасно.“

ИСТИНА: И веома мала количина неких супстанци може изазвати озбиљне симптоме или чак угрозити живот детета.

Примери:

- Једна таблета неких лекова за срце (нпр. бета блокатора) може бити смртоносна за дете.
- Један гутљај средства за скидање каменца може изазвати опекотине једњака и желуца.
- Нека етерична уља, па чак и мали гутљај, изазивају нападе, гушење или поремећај свести.

САВЕТ: Увек се што пре обратите стручном лицу за савет, без обзира на количину супстанце коју је дете прогутало!

„Природно = безбедно“

ЗАБЛУДА 2

ЗАБЛУДА: „Ако је природно – не може да шкоди.“

ИСТИНА: То што нешто потиче из природе не значи да је безбедно. Многе биљке и гљиве које изгледају лепо или безопасно могу бити изузетно отровне, нарочито за децу.

Примери отровних биљака и гљива:

- **Тиса** – садржи смртоносне алкалоиде који могу изазвати застој срца (све осим црвеног меснатог дела плода је веома отровно).
- **Беладона** – врло токсична- узрокује проширене зенице, халуцинације, грчеве и кому.
- **Дифенбахија** – популарна кућна биљка- жвакање листа изазива јак бол, оток језика и грла, проблеме са дисањем.
- **Зелена пупавка** – изгледа слично шампињону, али садржи отров који доводи до тешког оштећења и отказивања јетре, често са смртним исходом.

САВЕТ: Научите децу да никада не беру, не додирују и не стављају у уста било какве биљке, бобице или гљиве без надзора и дозволе одраслих. Упознајте и сами најчешће опасне врсте у вашем окружењу – превенција почиње знањем.

ЗАБЛУДА 3

„Ако нема симптома, све је у реду“

ЗАБЛУДА: „Дете је прогутало нешто, али се понаша нормално – није ништа страшно.“

ИСТИНА: Многи отрови делују са ЗАКАШЊЕЊЕМ. Симптоми тровања се понекад јављају тек после неколико сати или дана!

Примери тровања са одложеним симптомима:

- **Парацетамол** – веома чест лек у домаћинствима. Први симптоми (мучнина, умор, благи бол у стомаку) могу изостати и до 24 сата. Оштећење јетре, које може бити трајно или фатално, јавља се тек након 48–72 сата ако се не започне терапија на време.
- **Зелена пупавка (отровна гљива)** – симптоми као што су мучнина, повраћање и пролив јављају се тек 6–12 сати након уношења - до тада већ настаје оштећење јетре, бубрега и других органа.
- **Антидепресиви и неки лекови за срце** – могу довести до поремећаја срчаног ритма или свести тек неколико сати након гутања.

САВЕТ: Уколико посумњате да је дете прогутало неку отровну супстанцу – одмах се обратите лекару, без обзира на тренутно здравствено стање детета. Никада не чекајте да се појаве симптоми! И ако дете изгледа добро – не значи да је безбедно.

Правовремена процена и интервенција могу спречити озбиљне последице или спасити живот детета!

„Изазваћу повраћање – и све ће бити у реду“

ЗАБЛУДА 4

ЗАБЛУДА: „Треба одмах изазвати повраћање.“

ИСТИНА: У многим случајевима, изазивање повраћања може бити ОПАСНО и погоршати стање детета!

Зашто не треба изазивати повраћање на своју руку:

- Може доћи до гушења зато што повраћени садржај дете може да удахне.
- Неки отров, попут киселина и база, могу додатно оштетити једњак при повраћању.
- Повраћање може изазвати грчеве, посебно код деце.

САВЕТ: Никад не изазивајте повраћање без јасног упутства лекара. Увек прво позовите стручњаке!

ИСТИНЕ

Које могу спасити живот

ИСТИНА: Симптоми тровања могу бити неспецифични – боље је проверити него игнорисати.

ИСТИНА: Брза реакција и позив стручњацима могу спасити живот!

Мере у кући

ПРЕВЕНТИВНЕ

- Све лекове и хемикалије чувајте закључане и ван домаћаја деце.
- Хемикалије и лекове увек чувајте у оригиналном паковању – никада их немојте пресипати у боце од пића или посуде за храну.
- Проветравајте просторије у којима се користе хемикалије!
- Одмах после употребе све лекове и хемикалије чврсто затворите и вратите на безбедно место.
- Користите сигурносне чепове на боцама и заштитне браве на ормарићима.
- Уклоните све потенцијално отровне биљке из дома и дворишта.
- Не дозволите деци да било које биљке беру или једу без вашег надзора - **посебно их упозорите на опасност од отровних гљива!**
- Разговарајте са дететом и другим укућанима о опасностима од тровања.
- Никада не зовите таблете примамљивим именимама- „бомбоницама“ или „слаткишима“, а сирупе „сокићима“, како би их дете лакше попило.
- Обележите опасне супстанце јасним симболима (нпр. знак за отров).
- Алкохолна пића, цигарете и друге никотинске производе држите ван домаћаја деце и не користите их у њиховом присуству.
- Никада не укључујте моторна возила у затвореној гаражи!
- Уградите детекторе дима и угљен монооксида у простор у коме живите.
- **Малу децу никада не остављајте без надзора одраслих особа!**
- **БУДИТЕ СПРЕМНИ! Поставите бројеве Хитне помоћи (194) и Центара за токсикологију НА ВИДНО МЕСТО!**

Важни контакти

СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ - 194

Установе које збрињавају отрована лица на подручју града Београда:

ВОЈНОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЈА (ВМА) - Црнотравска б6

(токсикологија за старије од 14 година)

- број дежурног токсиколога доступан 24 часа дневно: 011/3608-440
- бројеви телефона централе ВМА: 011/2661-122, 011/2662-755

УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА - Тиршова 10

(токсикологија за децу млађу од 14 година)

- број телефона централе Клинике: 011/2060-600
- Установа је дежурна **сваког парног датума** у месецу.

ИНСТИТУТ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ МАЈКЕ И ДЕТЕТА СРБИЈЕ „ДР ВУКАН ЧУПИЋ“ - Радоја Дакића 6-8 (токсикологија за децу млађу од 14 година)

- број телефона централе Института: 011/3108 -108
- Установа је дежурна **сваког непарног датума** у месецу.

ЗАБЛУДА може угрозити дете.

ИСТИНА може спасити живот.

Информишите се — превенција је најбољи лек.

ЗАШТИТИМО ДЕЦУ ЗНАЊЕМ!

